

Przewodnik WSiP

Egzamin ósmoklasisty z języka polskiego

Opis arkusza

Arkusze egzaminacyjny z języka polskiego – obowiązkowego przedmiotu na egzaminie ósmoklasisty – będzie obejmował **12–17 zadań**. Łączna liczba punktów do uzyskania to **40–53**. Arkusz składa się z dwóch części:

1. różnego typu zadań zamkniętych i otwartych, które będą powiązane z przywołanymi tekstami;
2. dwóch tematów wypracowań – do wyboru dla ucznia.

Formuła egzaminu po ósmej klasie przypomina dotychczasowy egzamin gimnazjalny. Zostały jednak wykorzystane także niektóre typy zadań i rozwiązania występujące na maturze (np. pozwolono uczniom na wybór tematu pracy pisemnej).

Liczba i rodzaj zadań

WIĘCEJ ZADAŃ OTWARTYCH

W stosunku do dotychczasowych egzaminów **więcej jest zadań otwartych**, wymagających samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Między innymi z tego powodu egzamin ósmoklasisty potrwa **120 minut** – o pół godziny dłużej niż dotychczasowy egzamin gimnazjalny.

W arkuszu przewidziano **5–9 zadań otwartych** (łącznie z wypracowaniem), które pozwolą uzyskać około **70% punktów**. Ósmoklasista zdobędzie więcej punktów za poprawnie napisane wypracowanie (na obecnym egzaminie gimnazjalnym – 10, na egzaminie po ósmej klasie – 20 punktów).

NACISK NA SFUNKCJONALIZOWANIE WIEDZY

W pierwszej części arkusza zadania zostaną powiązane z dwoma przywołanymi tekstami: **literackim i nieliterackim** (np. publicystycznym, naukowym lub popularnonaukowym). Mogą

odnosić się także do innych tekstów, w tym **tekstów ikonicznych** (np. obrazu, plakatu, zdjęcia). Wszystkie te zadania mają na celu sprawdzenie umiejętności zastosowania wiedzy w praktyce, w odniesieniu do konkretnej sytuacji. Nie wystarczy więc np. umiejętność rozpoznania zdania współrzędnie złożonego przeciwstawnego – trzeba będzie także umieć wyjaśnić, jaką funkcję pełni ono w podanym tekście.

WYPRACOWANIE DO WYBORU

Ósmoklasista będzie mógł **wybrać na egzaminie temat wypracowania**, który lepiej odpowiada jego osobowości i pozwoli mu zaprezentować wymagane umiejętności w atrakcyjniejszy sposób. Zgodnie ze swoimi preferencjami napisze:

- **tekst o charakterze twórczym** (np. opowiadanie)

lub

- **tekst argumentacyjny** (np. rozprawkę, przemówienie, artykuł), w którym wykaże się znajomością retoryki.

Podobnie jak na egzaminie maturalnym precyzyjnie określono minimalny rozmiar pracy: wypracowanie ósmoklasisty musi liczyć **co najmniej 200 słów**.

SPRAWDZANIE ZNAJOMOŚCI LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH

Na egzaminie po ósmej klasie pojawią się zadania odnoszące się do treści i problematyki lektur obowiązkowych. Na początku będą one dotyczyły utworów przewidzianych **dla klas siódmych i ósmych, a od roku 2022 – wszystkich lektur obowiązkujących na drugim etapie edukacyjnym** (klasy 4–8). Konieczne będzie funkcjonalne odwołanie się do lektury obowiązkowej w wypracowaniu – uczeń, który tego nie zrobi, dostanie za drugą część egzaminu 0 punktów! Także w pierwszej części arkusza pojawią się zadania wymagające np. rozpoznania cytatu z lektury.

WIĘCEJ RETORYKI

Podstawa programowa kładzie nacisk na wiedzę i umiejętności z zakresu **retoryki**. Także na egzaminie po ósmej klasie znajdzie się więcej zadań wymagających określania i uzasadniania własnego stanowiska, formułowania argumentów, podawania przykładów na ich poparcie. Warto ćwiczyć na lekcjach te umiejętności – przydadzą się nie tylko podczas pisania wypracowania (jeden z tematów obejmuje tekst o charakterze argumentacyjnym i może polegać na przygotowaniu przemówienia), ale także w wielu zadaniach z pierwszej części egzaminu.

Komentarze dotyczące kształtu zadań (np. sposobu formułowania poleceń)

Typy zadań, które pojawiły się w informatorze, są w większości dobrze znane z dotychczasowych arkuszy egzaminacyjnych. Warto jednak zwrócić uwagę na sposób formułowania zadań, zwłaszcza otwartych. Często są one **rozbudowane**, składają się z **2–3 podpunktów** sprawdzających różne umiejętności. Mogą zawierać cytat, przysłowie, frazeologizm, ilustrację – np. zrzut ze strony internetowej czy zdjęcie. Czy takie zadania są dla uczniów trudniejsze? Niekoniecznie. Z pewnością jednak silniej ich angażują, pokazując, że zdobyta wiedza przydaje się w praktyce.

W zadaniach z informatora zwraca uwagę także **precyzyjność poleceń** – uczeń nie powinien mieć żadnych wątpliwości, co musi zrobić, a nawet jak zapisać odpowiedź. Ułatwi to także egzaminatorom ocenianie jego pracy.

ZASADY OCENIANIA

Więcej zadań otwartych to zwykle trudniejsze ocenianie. W informatorze znalazły się jednak **precyzyjne schematy oceniania** dotyczące zarówno wypracowań, jak i zadań otwartych wymagających krótkiej odpowiedzi. W pierwszej części egzaminu – podobnie jak na egzaminie maturalnym – w zadaniach otwartych będzie oceniana poprawność odpowiedzi bez uwzględniania ortografii, interpunkcji i poprawności językowej (chyba że będzie tego wymagało polecenie). W ocenie zadania otwartego z rozszerzoną odpowiedzią (wypracowania) będą brane pod uwagę:

realizacja tematu (zgodność z poleceniem)	0–2 p.
zastosowane w tekście elementy twórcze lub retoryczne	0–5 p.
kompetencje literackie i kulturowe (poprawność odwołania się do tekstów – zwłaszcza do lektury obowiązkowej)	0–2 p.
kompozycja pracy (zgodność ze wskazaną formą oraz odpowiedni kształt graficzny)	0–2 p.
styl (jego jednolitość oraz dostosowanie do treści i formy pracy)	0–4 p.
język (bogactwo i poprawność środków językowych)	0–2 p.
ortografia	0–2 p.
interpunkcja	0–1 p.

Informator wskazuje także, w jaki sposób powinny być zaznaczane w tekście poszczególne typy błędów.

PORÓWNANIE EGZAMINU GIMNAZJALNEGO I EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

Tak jest na egzaminie gimnazjalnym	Tak będzie na egzaminie ósmoklasisty
<ul style="list-style-type: none"> • czas egzaminu: 90 minut • tylko dwa zadania otwarte w arkuszu (w tym wypracowanie) • łączna liczba punktów: ok. 32 (z czego nie więcej niż 40% za zadania otwarte) • jeden temat wypracowania • do napisania najczęściej rozprawka lub charakterystyka • mało precyzyjnie określona długość wypracowania (praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca) 	<ul style="list-style-type: none"> • dłuższy czas egzaminu: 120 minut • więcej zadań otwartych: 5–9 (w tym wypracowanie) • więcej punktów, które można uzyskać: 40–53 (z czego ok. 70% za zadania otwarte) • nacisk na sprawdzanie umiejętności związanych z retoryką • więcej zadań sprawdzających znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych • nakaz odwołania się do lektury obowiązkowej w wypracowaniu

Tak jest na egzaminie gimnazjalnym	Tak będzie na egzaminie ósmoklasisty
<ul style="list-style-type: none"> • mało precyzyjnie określona długość wypracowania (praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca) 	<ul style="list-style-type: none"> • dwa tematy wypracowania o różnym charakterze: twórczym lub argumentacyjnym – do wyboru dla ucznia • formy wypowiedzi dotychczas pojawiające się rzadko lub wcale: opowiadanie twórcze, artykuł, przemówienie • precyzyjniej określona długość wypracowania: co najmniej 200 słów • bardziej szczegółowe zasady oceniania

DOBRE RADY!

Odpowiednio zaplanuj pracę: wszystkie lektury obowiązkowe muszą być omówione przed egzaminem ósmoklasisty.

Wykorzystuj zasoby internetu – ułatwią odwoływanie się na lekcjach do różnych tekstów kultury i zjawisk współczesnego życia.

Regularnie ćwicz z uczniami umiejętności retoryczne – zachęcaj ich do wyrażania własnego zdania i formułowania argumentów.

PRÓBNY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY Z WSiP

obejmujący materiał z klas 4–7, już wiosną 2018 r.

SZCZEGÓŁY WKRÓTCE. ZAPRASZAMY!